

Kommission kiertotalouspaketti - vaikutukset kuntiin

Henrik Rainio, Kuntatalous

Tuulia Innala, Alueet ja yhdyskunnat

Kuntamarkkinat 15.9.2016

Mitä on kiertotalous?

- Kiertotaloudessa resurssit säilytetään taloudessa silloinkin, kun tuote on saavuttanut käyttöikänsä lopun.
- Tavoitteena on jo lähtökohtaisesti valmistaa materiaalit ja tuotteet siten, että ne pysyvät kierrossa (kestäviä, korjattavia, kierrätettäviä). "YM"

Kiertotaloudessa materiaalit ja arvo kiertävät yhteiskunnassa ja tuotteille luodaan lisäarvoa palveluilla ja esimerkiksi älykkyydellä.

"Sitra"

- ~~Kierrätyksessä, johon kiertotalous helposti sekoitetaan, keskitytään puolestaan löytämään käyttötarkoituksia jo syntyneelle jätteelle. "YM"~~

EU:n toimet kiertotalouden edistämiseksi

Komissio julkaisi kiertotaloutta koskevan aloitepaketin 2.12.2015.

✓ Sisältää

1. **Tiedonannon kiertotalouden toimintaohjelmasta**
2. **Ehdotukset kuuden jätealan direktiivin muuttamiseksi**

Euroopan parlamentin mietintöluonnokset julkaistu 26.5.2016 ja nyt ne ovat valiokuntakäsittelyssä.

Neuvostossa ollaan pääsemässä yhteisymmärrykseen (päätelmät 20.6.2016).

Alueiden komitea ja Kuntaliiton eurooppalainen kattojärjestö **CEMR** (Council of European Municipalities and Regions) tuo keskusteluun Euroopan kuntien näkemyksiä. Päähuomio on ollut jätelainsäädännön uudistamisessa.

Talousnäkökulma kiertotalouteen

Taloudellista turvaa (Eurooppa on riippuvainen tuontiraaka-aineista).

Uusia liiketoimintamalleja (mm. Uber, Airbnb).

Uusia työpaikkoja.

Talouskasvua.

Säästöjä materiaalikustannuksissa.

➔ Kunnilla on monia mahdollisuuksia tukea alueensa kiertotalousinnovaatioita ja -ratkaisuja!

Kiertotalouden toimintaohjelma

"Closing the loop"

- Toimia, joihin EU-tasolla ja jäsenmaissa on ryhdyttävä kiertotalouden edistämiseksi, esim.
 1. Tuotanto
 - » ekosuunnittelu, BAT, BREF, ympäristöjärjestelmät
 2. Kulutus
 - » takuuajat, ympäristömerkit, kestävät julkiset hankinnat
 3. Jätehuolto
 - » Jätedirektiivit, jätteestä energiaa –tiedonanto 2016, sertifiointit, jätteesiirrot
 4. Kierrätysmateriaalien markkinat
 - » EU:n lannoitelainsäädännön uudistaminen, jäteveden uudelleenkäyttö, toisioraaka-aineiden laatustandardit (esim. muovi)
 5. Sektorikohtaiset toimet
 - » Muovit, ruokajäte, kriittiset raaka-aineet, rakentaminen ja purkaminen, biomassa ja bioenergia
 6. Innovaatiot ja investoinnit
 - » Horisontti 2020 -työohjelman suuntaaminen
 7. Seuranta
 - » Mittareiden kehittäminen

EU:n komission esittämät tavoitteet: Jätelainsäädännön kehittäminen

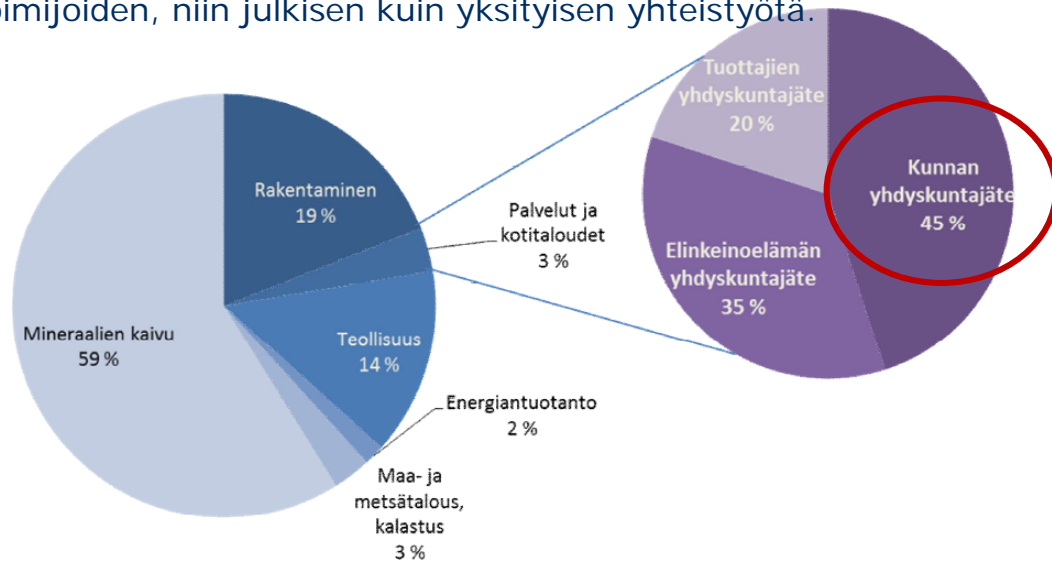
- **Yhdyskuntajätteelle** yhteinen EU-tason **määritelmä**
- Kierrätystavoitteet
 - Yhdyskuntajätteen kierrätys 50 % vuonna 2020 (säilyy ennallaan)
 - » **yhdyskuntajätteen kierrätys ja uudelleenkäyttö 60 %** vuoteen 2025 ja **65 %** vuoteen 2030 mennessä
 - » **pakkausjätteen kierrätys ja uudelleenkäyttö 65 %** vuoteen 2025 ja **75 %** vuoteen 2030 mennessä
- yhtenäinen kierrätyksen **laskentamenetelmä** koko EU:ssa
 - » Yksi ja sama laskentatapa
 - » Keskustelussa, mikä on laskentapiste (final recycling)
- **yhdyskuntajätteen kaatopaikkasijoituksen vähentäminen** enintään 10 % v. 2030 mennessä
 - » Erikseen kerätyn hyötyjätteen kaatopaikkauskielto

Pelkällä yhdyskuntajätehuollolla ei ratkaista kiertotaloutta

Valmistava teollisuus ja elinkeinotoimijat avainasemassa!

Tarvitaan kierrätysmateriaalien imua markkinoille.

Tarvitaan kaikkien toimijoiden, niin julkisen kuin yksityisen yhteistyötä.

Suomen koko materiaalitase vuonna 2013 oli noin 390 milj. tonnia.

Kokonaisjättemäärä on noin 100 milj. tonnia, josta

Yhdyskuntajätettä noin 2,7 milj. tonnia

Kunnat ja kiertotalous

- **Jätelainsäädäntö** – kunnille keskeinen osa kiertotaloutta
 - Kunnilla (kunnallisilla jätelaitoksilla) olemassa kattava infra ja siten mahdollisuuksia toimia materiaalikierrätyksen saralla
 - Nykyiset jätteenkäsittelykeskukset ovat monien mahdollisuuksien palvelukeskuksia, cleantech –alueita, jotka toimivat ja voivat toimia innovaatioalustoina alan yrityksille
- **Hankinnat** – Ympäristökriteerit, tavaroista palveluihin?
- **Elinkeinopolitiikka** – voidaanko tukea yritysten kiertotalousinnovaatioita? Kumppanuudet ja uudet toimintamallit kuntien ja yksityisen sektorin kesken.
- **Digitalisaatio** – miten mahdollisuudet osataan hyödyntää?

Kunnat ja kiertotalous

- **Lainsäädäntömuutokset** – vaikuttaako maankäyttöön, kaavoitukseen, rakentamiseen, energiantuotantoon, vesihuoltoon? Liikkumisen tarve ja tapa, uudet teknologiat.
- **Kaupunkisuunnittelu** – miten kiertotalous huomioidaan?
- **Taloukasvu ja työllisyys** – Synnyttääkö uusia työpaikkoja? Vaikutus kunnan verotuloihin?
- **Johtaminen ja päätöksenteko:** Resurssi- ja materiaalitehokkuuden entistä vahvempi rooli kaikessa kunnan toiminnassa, vaikuttaminen omaan toimintaan vs. välilliset vaikutukset
- **EU-rahoitus** (Horisontti 2020, Life+, ESIR) –voivatko kunnat hyötyä?

Kiitos mielenkiinnosta!

www.kunnat.net

henrik.rainio@kuntaliitto.fi

tuulia.innala@kuntaliitto.fi